

Från söndagsskolan till universitetet

Nu hjälper prästen Stina andra unga att finna sin väg

Tema: Pilgrim

Personliga berättelser, pilgrimsmat, praktiska tips och fördjupning.

Hitta pilgrimslederna

Här får du en folder som guidar dig till stiftets leder och pilgrimsverksamhet.

I hängmattan

Deckare och fakta när stiftsmedarbetare tipsar om sommarböcker.

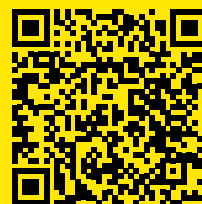
Budgetera för gåvan

Församlingsanslaget gör givandet stabilt och hjälpen lättare att följa.

VÄND SKULD TILL Hopp

act
Svenska kyrkan

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Skriv under namn-
insamlingen i dag!
svenskakyrkan.se/act

Stoppa skuldkrisen – ge alla länder chansen att investera i människor och planeten.

Vi kräver att världens ledare agerar för att stoppa skuldkrisen nu, förebygger att en ny skuldkris inte uppstår och arbetar genom FN för rättvisa lösningar. Klimatstödet måste bidra till utveckling, inte förvärpa skuldbördan.

Kyrka + bildning = sant

THOMASGYMNASIET I Strängnäs firar 400 år och är ett av många exempel på utbildningsprojekt initierade av kyrkliga företrädare.

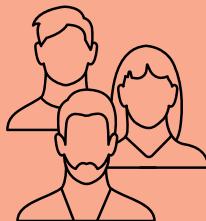
Kunskap är på gott och ont. Kunskap kan användas i fel syften, det kan sluta var som helst. Bildning däremot har en positiv laddning. Den uppstår i ett möte mellan kunskap, erfarenhet och strävan efter det goda.

Domkyrkoberget i Strängnäs gestaltar sedan urminnes tider en bildningsambition likt varje gammalt sockencentrum där kyrkan och skolan vanligen är grannar. I våra församlingshem finns plats för föreläsningar, studiecirklar och spännande gäster. Med tron på en Gud som är god kommer kyrkan

fortsätta att lägga sig i allt som rör oss. Någonstans måste diskussionen tas. Vi får inte glömma att ta bildningsidealet med oss in i framtiden, när vi använder AI, eller funderar över på vilket sätt militär upprustning tjänar mänskligheten och Jesus. Tillsammans ska vi vrida och vända på de nya idéerna och aldrig sluta att prata om det som skaver.

Från katedral till kateder, jubileumsutställningen om Thomasgymnasiets 400-åriga historia, pågår i domkyrkan fram till 3 oktober.

JIMMY ÅKERFELDT, STIFTS DIREKTÖR

Innehåll

4-5 Sagt vid kyrkkaffet

6-10 Stifta bekantskap med: Stina Pejmo Lundin

11 Boktips

12 Stiftet runt

13 Följ med och be

14-19 Tema: Pilgrim

20-22 Fördjupning av: Pär Friberg och Magnus Myrberg

23 Sagt vid kyrkkaffet

24-25 Så funkar det: Internationell diakoni

26 Nyfiken på: Ylva Jansson

27 Kurser och utbildningar

28 Biskop Johan skriver

Towa tipsar om bra läsning...

INSPIRERANDE LÄSNING om pilgrimsvandringen som Gunnel Folkegård och Carin Löfgren gjort. Det är en inre resa där tid och krav får stå tillbaka. Här får stegen bli långsamma, tankarna landa och hjärta öppnas. Reflektion och möte med dig själv och andra.

INTRESSANT ÄR också Strängnäs stifts kyrko-reservat där kulturhistoriska landskap bevaras för framtiden.

TOWA HELLSTRÖM, ADMINISTRATÖR PLT

Med blandade känslor inför sommaren

SYRENE BÖRJAR avlöses av lupinerna. Det hårda skolarbetet av sommarlovskänslan. Semester och ledighet ligger för dörren. För en del innebär det återhämtning, men för några innebär det kanske att livet blir mer skört. Det som ger stadga, trygghet och ett mål mat om dagen, försvinner. Då är det fint att läsa församlingsbladen ni skickar till oss. Att scanna webbsidor och se att Svenska kyrkan inte checkar ut utan erbjuder tröst, hopp, gemenskap, glädje...

Själva hoppas vi inspirera till lite pilgrimsliv i sommar. Ett fantastiskt sätt att bjuda ande, kropp och själ på en spännande resa. Ta ur foldern i mitten av tidningen och gör en resa i stiftet. Den finns också på stiftets webbplats att skriva ut.

MARLENE OCH LINN

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen kommer ut med fyra nummer per år och delas ut till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift. Upplaga: 3 600 exemplar. Utges av stiftsstyrelsen i Strängnäs stift.

ANSVARIG UTGIVARE

Jimmy Åkerfeldt

REDAKTÖR

Marlene W Antonson
0152-234 70

GRAFISK FORM

Linn Forsdahl
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Marlene W Antonson
Linn Forsdahl
Carl-Henrik Gustavsson
Helena Inghammar
Henrik Kristing
Agneta Larsson
Christina Södling
Pia Wikström

HEMSIDA

svenskakyrkan.se/
strangnasstift

ADRESSREGISTER

Hämtas från Kyrksam.
Adressändringar görs av respektive församling.

KONTAKT

Portalen
Marlene W Antonson
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@svenskakyrkan.se
0152-234 00

OMSLAG

Stina Pejmo Lundin
Foto: Ulla-Carin Ekblom

Kyrkoreservatet *Ullevi backar* i Sorunda pastorat omfattar 22,4 hektar. På åkerholmen Ullevi backe finns ett flertal forngravar och i den östligaste delen av reservatet finns ett mindre albeväxt kärr.

FOTO: BJÖRN EEK

Upptäck Strängnäs stifts kyrkoreservat

ATT INRÄTTA kyrkoreservat är kyrkans eget sätt att skydda särskilt värdefulla områden. Kyrkoreservaten är unika miljöer där gammelskogar, blommande hagmarker och kulturhistoriska landskap bevaras för framtiden. Här frodas biologisk mångfald med ovanliga arter och värdefulla naturtyper, samtidigt som områdena är öppna för alla som söker rekreation, friluftsliv eller en stunds

stillhet i naturen. Strängnäs stift har tio kyrkoreservat.

Så mycket som nio procent av stiftets skogsinnehav är avsatt för naturvård-sändamål. Besök gärna dessa vackra miljöer.

Välkommen ut i naturen!

Du kan läsa mer om Strängnäs stifts kyrkoreservat på hemsidan: svenskakyrkan.se/strangnasstift/kyrkoreservat.

Biskopsval Strängnäs stift

2027

2027 GÅR

biskop Johan i pension och den 11 september välkomnas en ny biskop i Strängnäs stift. Mycket kommer att hända innan dess, följ hela processen på svenskakyrkan.se/strangnasstift/biskopsval-2027. Information om tidplan och kandidater fylls på efterhand.

Levande vatten – årets tema för Skapelsetid

UNDER SKAPELSETID samlas världens 2,2 miljarder kristna i bön och handling för vår gemensamma skapelse. Årets tema, Levande vatten, hämtas från Hesekiels vision om livgivande vatten som ger nytt liv åt både människor och natur.

Mellan den 1 september och 4 oktober uppmuntras kyrkor och församlingar världen över att lyfta frågor om hållbarhet, hopp och ansvar för jorden Gud älskar. Med små eller stora initiativ kan vi tillsammans visa omsorg om planeten och om varandra – och påminna världen om att hopp växer där livet får flöda fram.

Var med och uppmärksamma Skapelsetid! För inspiration, material och idéer, besök Sveriges kristna råds webbplats eller Hållbarhetsportalen på Kornet.

Levande vatten
Skapelsetid 2026

Tillsammans i konfirmandarbetet

VÅREN 2027 kör utbildningen "Fokus konfirmand – utvecklande samarbete" för konfirmandarbetslag igång. Digital träff 18/2, Sigtuna folkhögskola 9–11/3, Strängnäs 8/4, heldag 18 eller 20/5, digital träff 7 sep, heldag 21 eller 23/9, digital träff 14/10, avslutning på stiftsgården Stjärnholm 23–24/11. Anmälan öppnar i januari.

Utbilda dig för att möta barns andlighet genom Godly Play

EFTER FLERA års uppehåll erbjuder Strängnäs stift återigen en grundkurs i Godly Play, en metod och ett förhållningsätt för att ge rum att möta kristen tro och Bibelns berättelser. Materialet är framtaget för barn men fungerar att använda för alla åldrar. Utgångspunkten är att alla redan har en relation till Gud.

Godly Play vill stödja i att hitta sammanhanget mellan sig själv, världen och Gud, få ett språk för att kunna kommunicera och stärka sin andliga identitet. Kursen vänder sig till medarbetare i församling som under tre heldagar, 13–15/10, träffas på Solliden utanför Örebro under ledning av Jenny Sjögreen,

biträdande kyrkoherde i Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö och Godly Play-instruktör och Lena Granlund Åkesson, Sensus och Godly play instruktör. Anmälan senast 1/9.

FOTO: MAGNUS ARONSSON/IKON

Tecknade serier lyfter ensamhet

ENSAMMA TILLSAMMANS heter Svenska kyrkans nya kampanj riktad mot unga, som tar avstamp i olika upplevelser av emotionell ensamhet. I samarbete med sex serieskapare har en seriesamling tagits fram för den som känner sig ensam även bland andra – med tips och råd om hur man kan hantera situationen och känslan.

På sidan Själkänsla (svenskakyrkan.se/sjalkansla) hittar du den och mycket annat material som syftar

SERIETECKNARE: MAGDA LUNDBERG

till att hjälpa unga att stärka självkänslan. Bland annat filmer med unga personers berättelser om hur de ser på ensamhet och vad de brukar göra för att komma vidare.

4739

SÅ MÅNGA gudstjänster firades i utlandskyrkan under 2025.

Läs mer om Svenska kyrkan i utlandet och nya svenska kyrkoherden i London, på sid 26.

FOTO: ARGUMENT FÖRLAG

Hämta styrka vid tandborstningen

LÅT SEMESTERN bli en påminnelse om att Guds nåd är ny varje morgon genom tygnecessären med citatet från Klavogvisorna kapitel 3 (Argument förlag). Necessären är sydd i Indien av kvinnor som har erfarenhet av trafficking eller extrem fattigdom. Genom arbetet får kvinnorna bland annat levnads-lön, professionell utveckling och ledningsmöjligheter, tillgång till pensions- och hälsoplaner, hälsoutbildning och terapi, klasser i läskunnighet och pengahantering samt barnpassning. Necessären är 23 x 16 cm och kostar 139 kronor.

Fotnot: mer bibelinspiration kan du få på Teologiskt rådslag om kyrkomusik 4/11 som gästas av psalmisten Åsa Hagberg.

FOTO: ERIKA NYMAN

De brinner för sin kyrka

DEN 1-4 juli gör Ester Wennerholm, 16, och Mary Lindgren, 17, sin andra sommar som kyrkguider i Kattnäs kyrka i Frustuna församling. Kyrkan invigdes på 1100-talet och är därmed en av de äldsta i Sörmland. Och en ovanlig kyrka menar tjejkerna. "Kattnäs kyrka är inte den största och pampigaste kyrkan, tvärtom. Den är liten och mysig, och det är det som gör den charmig. Det finns väldigt mycket gammal häftig historia kring uppbyggnaden och allt som finns i kyrkan."

– Det roliga med att vara kyrkguide är framförallt att träffa alla intresserade människor och berätta historier som de annars inte skulle få veta. Jag ser verkligen fram emot att ge fler människor mer kunskap om kyrkan, berättar Ester.

Mary ser fram emot att de ska få utveckla arbetet från förra året.

FOTO: ERIKA NYMAN

– Vi ska testa ett nytt koncept med en lite större aktivitet varje dag, som till exempel kyrkvandring för barn. Den kommer att vara lite enklare, med lite roligare inslag och fakta som passar dem. Vi gör en utmaning för dem med ett uppskattat pris.

Kattnäsveckan inleds med en musikgudstjänst den 1/4, det är guidning, aktiviteter och middagsbön varje dag. "Kyrkan är bara öppen några få gånger per år, så om ni vill se en riktigt enastående pärla så är det dags att komma och hälsa på oss" hälsar Ester och Mary.

Med kyrkor som utflyktsmål

KOMBINERA SOMMARENS utflykter med kyrkspaning i stiftet. Ladda ner appen Kyrkguiden och hitta till stiftets kyrkor. I appen kan du söka efter kyrkor eller platser, hitta gudstjänster eller andra evenemang, få tips om speciella artefakter och historia, se service (kaffe, toaletter och laddningsmöjligheter exempelvis) och tillgänglighet. Appen är gratis och finns för både iPhone och Android.

FOTO: CECILIA ANDERSSON BACKLUND

Universitetsprästen Stina Pejmo Lundin:

Jag får vara det vikarierande hoppet

Hon mötte Gud i söndagsskolans flanellograf och möter i dag själv många studenter med tro, tvivel eller ingen tro alls. Behovet av samtal är stort, menar Stina Pejmo Lundin, prästen som delar ut fler biblar än någonsin. Prästen, som aldrig skulle bli präst.

TEXT: MARIA WIDAR / FOTO: ULLA-CARIN EKBLOM

– **JAG HAR** fortfarande kvar de där fina böckerna man fick på söndagsskolan. Du vet de där om Mose i vassen, Daniel i lejongropen och Jesu födelse. De har följt med i alla flyttar, berättar Stina Pejmo Lundin, samtidigt som hon håller upp nybryggt kaffe i två koppar.

Vi ses på hennes kontor på Örebro Universitetet, ett universitet med 17 000 studenter och 1 600 anställda. Som en egen stad i staden. Utanför kontoret börjar studenter slå sig ner i lunchrestaurangen, sorlet stiger.

STINA TYCKTE OM söndagsskolan, berättar hon.

– Vi hade en tant Britta som åkte runt i sin folkabubbla och hämtade upp barnen i byarna. Jag minns hur vi trängdes där bak i bilen, på väg till kapellet.

Väl framme fick hon och de andra barnen höra Bibelns berättelser, berättade med hjälp av en flanellograf.

– Allt var så väldigt spännande och så här i efterhand tänker jag att det kanske såddes ett frö där, säger hon.

Stina växte upp i Munktorp, en mil utanför Köping. Ett starkt baptistfäste på den tiden. Själv befann hon sig som i två skilda världar. Farföräldrarna var troende och kyrkliga och morföräldrarna ateister. För egen del rådde ingen tvekan – kyrkan lockade och Bibeln väckte intresse. När Stina var 13 år lät hon sig döpas och därefter konfirmeras. Hon trivdes i kyrkan, var en nyfiken tonåring. Kanske också lite besvärlig, tror hon.

– Jag ifrågasatte alltid så mycket, jag ställde frågan varför så fort jag kunde. Anders Wejryd, som var kyrkoherde då och senare ärkebiskop, sa

i efterhand att jag var den sista han trodde skulle bli präst, skrattar hon.

OCH HAN HADE på ett sätt rätt, herr Wejryd. Stina skulle inte bli präst, hon skulle bli religions- och samhällskunskapslärare. Men när hon började läsa teologi i Uppsala haffade en stiftsadjunkt tag i henne och frågade om hon inte hade funderat på en tjänst i kyrkan i stället?

– Jag kände mig inte kallad att bli präst, jag hade en tydlig bild av vad en präst skulle vara.

Och hur skulle en präst vara?

– För det första var en präst en man, jag hade inga kvinnliga förebilder. Dessutom var en präst högtidlig, allvarlig, fyrkantig och... ja tråkig, skrattar hon.

Kanske att ännu ett frö såddes trots allt, Stina bestämde sig för att göra

Stina lär känna många studenter här i Örebro och det händer att de även hör av sig till henne för att förrätta vigsel eller dop. "Det är en ynnest, helt fantastiskt att få det förtroendet".

► praktik i Västerås stift. Under en sommar fick hon ansvar för en grupp konfirmander.

– Det var ett gäng strulputtar och jag tyckte det var jättekul att få prata kristen tro och väcka det intresset med ungdomar, berättar hon.

Tillbaka i Uppsala och skolbanken hade tankarna börjat mala, vad var det hon ville – egentligen? Kanske präst ändå. Ytterligare en sommar och en stiftspraktik senare fick hon en kvinnlig präst som handledare.

– Hon var präst och höggravid. Plötsligt fick jag en förebild och förstod att det gick att kombinera familjeliv och prästyrket. Eftersom de kvinnliga präster jag tidigare hade stött på varit ogifta trodde jag länge att jag skulle bli tvungen att välja bort familj.

Hade du varit beredd att göra det?

– Absolut. Därför tänker jag att det där med förebilder är så viktigt.

När hon under praktiken fick vara med och duka för nattvard och vara

med på doggudstjänster fanns inte längre någon tvekan. Det var präst hon skulle bli.

SAGT OCH GJORT. Stina började läsa till präst och när hon skulle träffa biskop Claes-Bertil Ytterberg första gången minns hon att hon var "skitnervös".

– Hur tilltalar man en biskop? Säger jag du eller ni frågade jag honom. Du kan säga ers högvördighet sa han. Åh, då säger jag du för det där andra var för svårt sa jag, skrattar hon.

Hon minns också att de pratade om kallelse och hon ville vara tydlig.

– Jag sa att jag aldrig hade sett någon brinnande buske och att det inte hade kommit någon ängel över mig. Då sa Claes-Bertil att det finns en inre och yttre kallelse och att den yttre kallelsen är viktigast, att du har en uppgift i kyrkan. Jag behövde inte vara på ett speciellt sätt, jag kunde vara jag, och det var okej.

Claes-Bertil vigde Stina till präst den 13 juni 1993.

EFTER ATT HA arbetat som barn- och ungdomspräst i hela sitt yrkesverkssamma liv blev Stina en dag tipsad om att Örebro Universitet sökte en universitetspräst. Arbetsbeskrivningen lockade.

– Det lät otroligt spännande att som präst få möta så många människor på en helt annan arena. Det är precis så kyrkan ska jobba tycker jag, under alla år som präst har jag försökt hitta samarbeten med många aktörer i samhället. Att vara kyrka där det händer är spännande. Och att få arbeta i den här kreativa och stimulerande miljön som universitetet är fantastiskt.

Som universitetspräst finns hon först och främst till för studenter och personal.

– Det handlar många gånger om själavårdande samtal, om allt från studier till relationer eller brist på relationer. Vad är meningen med mitt liv? Hur ska det bli när jag har pluggat klart? Det kan vara samtal om sorg, om att ha förlorat en närstående. Som student kan livet i en ny stad bli rätt

”Du vet aldrig vad som ska hända. Precis när du ska värma din lunch i micron kan det komma in en student här, med gråten i halsen.

ensamt, då är det skönt att ha någon att prata med.

Förutom samtal bjuder Stina och en kollega på Universitetskyrkan in till mässa varje onsdagskväll i S:t Katariinas Stilla rum, retreatar ett par gånger om året och de tar även emot studentkonfirmander. Drabbas universitetet av ett dödsfall, bland personal eller studenter, finns de också där för att ordna minnesstund. Även sorgegrupp för unga vuxna erbjuds, föreläsningar om kris och sorg för personal och studenter ges regelbundet.

– Det är ett utmanande, stimulerande och väldigt roligt arbete. Det är glädje och sorg om vartannat och du vet aldrig vad som ska hända. Precis när du ska värma din lunch i micron kan det komma in en student här, med gråten i halsen.

När känner du att du gör störst nytta?

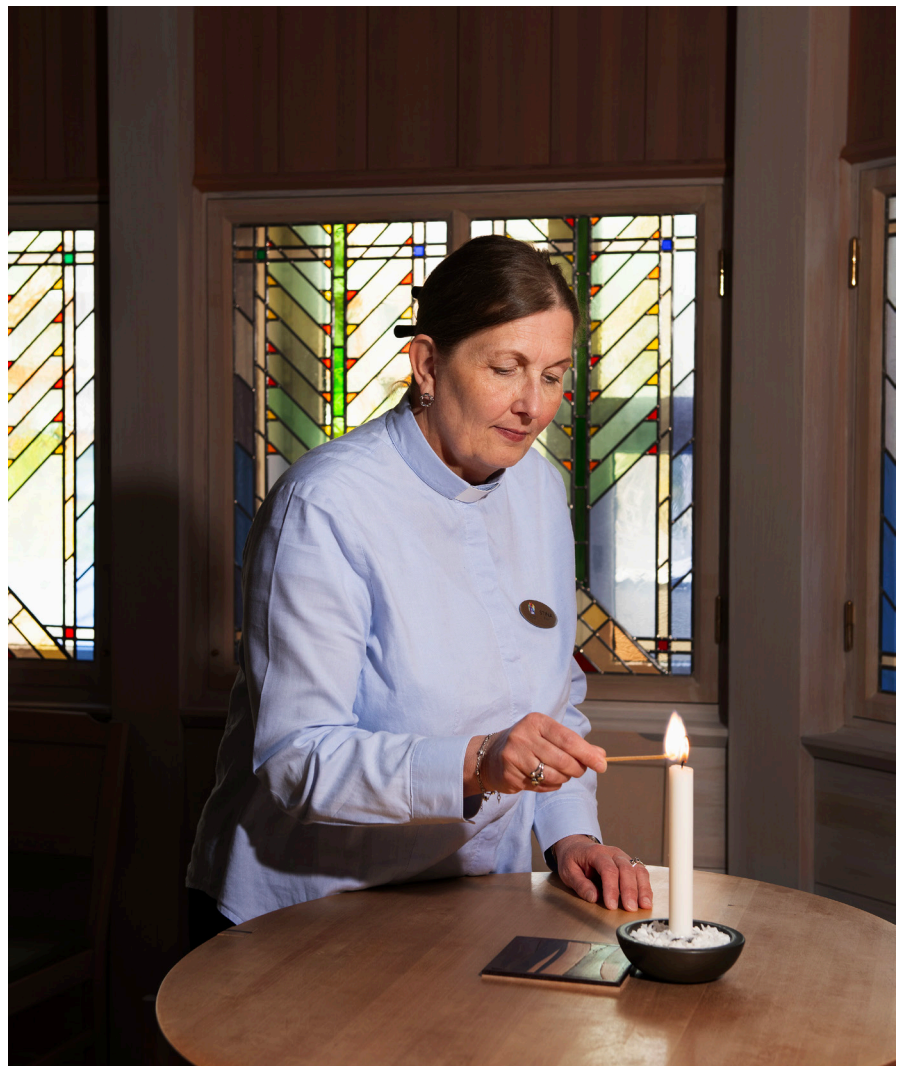
– När jag får vara där för en annan människa, när jag får vara det där vikarierande hoppet när livet känns mörkt.

Hon brukar tänka på sig själv som en fyr.

– En fyr är djupt fastgjuten och ger ljus åt båtarna. Jag står där, även när det blåser, och kan sätta ljus på olika saker vilket kan hjälpa personen i fråga att välja väg. Sedan följer jag med på den vägen. Det händer att en del kommer tillbaka efter en tid och säger jag mår bra nu, jag är på en bra plats nu. Det är oerhört fint.

UNIVERSITETSKYRKANS UPPDRAG ÄR att finnas till för alla oavsett tro, ideologi eller livsåskådning. Som präst handlar det om att vara lyhörd. Och ödmjuk.

– Jag vet vad jag tror men jag behöver inte slå det i huvudet på allt och

Stina har aldrig tvivlat på att Gud finns. "Jag har alltid känt att Gud har funnits där, alltid varit tryggt förvissad om att Gud har en tanke och plan för dig och mig".

alla. Vi kan mötas och vara överens om att vi tänker olika.

Här är inte uppdraget att missionera?

– Nej, absolut inte. Snarare att möjliggöra möten och visa på det som vi i Svenska kyrkan är så bra på. Som enskilda samtal, krisstöd, att prata död, begravning och tro.

Samtidigt är de tydliga med vilka de är, förklarar hon. Prästen med sin prästkrage och diakonen med sin diakonskjorta till exempel. Det ska vara tydligt att det är kyrka här.

Att vara kyrka på en helt annan arena är spännande. Och utmanande, konstaterar Stina.

– Här finns också de som anser att kyrkan inte alls har en plats här. Det är en utmaning samtidigt som det är en möjlighet, säger hon och fortsätter:

– Du behöver vara flexibel och kunna tänka utanför boxen. Precis som i vårt

ekumeniska arbetslag, där tycker och tänker vi också olika ibland men det är berikande. Det får oss att konstatera att "ja just ja, så kan man ju också tänka".

DET FINNS ETT stort behov av samtal i dag, konstaterar Stina.

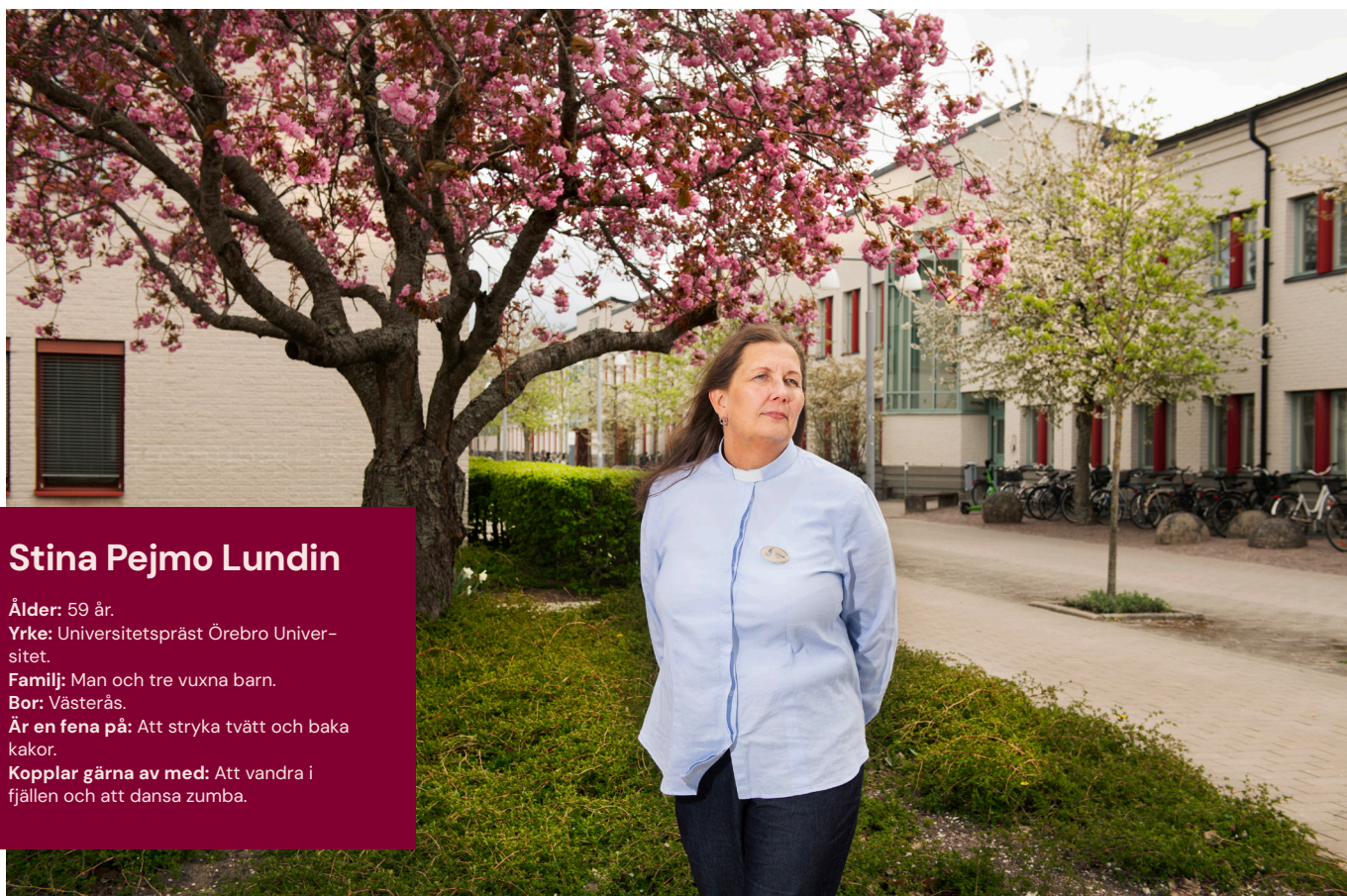
– Många vill komma hit och prata, det är högt tryck på våra retreatar och under mina fyra år här har jag märkt av en allt större nyfikenhet på kristna tron. Vad säger Bibeln? Vem är Jesus? Många vill veta mer. Så många biblar jag har delat ut här har jag väl aldrig gjort under min församlingstjänst.

Hur känns det?

– Jätteroligt. Jag brukar alltid skriva ett bibelord som de får bära med sig, som blir deras.

Vilket var det senaste?

– Jesaja 41:10: "Var inte rädd, jag är med dig, ängslas inte. Jag är din

Stina Pejmo Lundin

Ålder: 59 år.

Yrke: Universitetspräst Örebro Universitet.

Familj: Man och tre vuxna barn.

Bor: Västerås.

Är en fena på: Att stryka tvätt och baka kakor.

Kopplar gärna av med: Att vandra i fjällen och att dansa zumba.

Stina Pejmo Lundin brukar likna sig själv vid en fyr. "En fyr är djupt fastgjuten och ger ljus åt båtarna. Jag står där, även när det blåser och jag kan sätta ljus på olika saker vilket kan hjälpa personen i fråga att välja väg".

Gud. Jag ger dig styrka och hjälper dig, stöder och räddar dig med min hand." Det är min gudsbild.

Samtalen ger inte bara studenterna utan även Stina mycket.

– Jag lär mig hur man tänker som ung människa i dag. Förstår deras gudsbild bättre, deras tankar kring rätt och fel i en tid när vi översköjs av falska nyheter.

Hon slås ofta av det hopp unga känner.

– Det är tufft för många unga i dag. Du kanske är ensam, kämpar med studierna eller lever i en relation som inte är hälsosam. Att, trots det, kunna se hoppet är otroligt. En ung person jag mötte sa man kan falla sju gånger men åttonde gången reser du dig upp. Det var tänkvärda ord kring att inte ge upp.

ATT RESA SIG upp när det känns mörkt. Något hon själv fick erfara för en tid sedan. Det var Pride i Örebro och i anslutning till den kom det fram en grupp unga män som ville ställa

några frågor till henne. Samtalet filmades utan att hon visste om det och svaren klipptes ihop på ett missvisande sätt. Stina fick frågor som bland annat handlade om kyrkans syn på polygami och om huruvida en människa kan födas i fel kropp eller inte.

– Jag stod och står fortfarande för allt jag sa och det var ingenting som gick emot Svenska kyrkans ordning men så här i efterhand skulle jag inte ha svarat, säger hon och fortsätter:

– Jag är stolt över Svenska kyrkan och tycker att det är viktigt att ta människors frågor på allvar och bemöta dem vänligt och korrekt men efter det här har jag blivit mer rädd av mig.

Materialet delades i en mängd olika kanaler, det ena klippet efter det andra med en flod av kommentarer.

– Att möta andras synpunkter och åsikter utan att själv gå sönder, det är inte alltid lätt. Tilliten fick sig en knäck.

Var hämtar du kraft i tuffa situationer?

– Hos min familj, det är där jag har min trygga bas. Mina barn är kloka och i den här situationen hjälpte de mig att nyansera situationen på ett klokt sätt.

Hon hämtar också kraft i tron, såklart. Framför allt i mässan.

– Veckomässan med studenterna på onsdagarna betyder lika mycket för mig som för de andra som kommer. Det kan vara ett ord eller ett stycke på pianot som träffar och som gör att jag känner här blir jag buren, här får jag också plats.

Hon har alltid känt sig trygg i att Gud är nära. Hon har aldrig tvekat på att Gud finns.

– Jag har alltid varit trygg förvissad om att Gud har en tanke och plan för dig och mig. Däremot kan jag tvivla på mig själv när jag ställs inför olika uppdrag men då säger jag högt till Gud nu har du satt mig i det här, nu får du hjälpa mig. Jag har en tillit till att Gud bär.

Tillbakablick och framåtspaning

En kedja av systrar och bröder: Ersta diakoni – dåtid, nutid, framtid
Flera författare
(Argument 2026)

ERSTA DIAKONI är en institution inte bara i Stockholm utan för hela vår kyrka.

Den startades på Kungsholmen i Stockholm år 1851 som Diakonissanstalten men flyttade snart till Ersta på Södermalm, som gett namn till Ersta Diakoni. I år firas 150-årsjubileum och verksamheten finns kvar på klippan med utsikt över Stockholms inlopp. Det diakonala arvet och kyrkans uppdrag inom diakonin är värda att uppmärksamma. Man kan inte nog betona diakonins roll för uppbyggnaden av vårt lands välfärd. I samband med jubileet har Ersta diakonikår gett ut en läsvänlig bok: En kedja av systrar och bröder: Ersta diakoni – dåtid, nutid, framtid.

Boken består av ett stort antal korta kapitel av vilka många är fina personporträtt av systrar. Diakonissanstalten var inte bara en utbildningsinstitution utan också ett hem, en arbetsplats och en mötesplats för människor i omgivningen. Att komma "hem till Ersta" vid personliga jubileer, kårdagar och högtider har varit och är en del av traditionen. Boken innehåller som sig bör en tillbakablick på Erstas många och starka traditioner, men spanar också mot framtiden.

Bland bokens förtjänster finns ett rikt bildmaterial från både arkiv och nutid.

HELENA INGHAMMAR

Som att gräva i mammas knapplåda

Bibelfördjupning – Metoder och skapande
Nanna L. Tranströmmer
(Verbum 2026)

DET HÄR är en bok som gör mig både förbryllad, lätt förskräckt och förtjust! Först möts jag av omslaget: stramt och enkelt, som en sansad lärobok, sedan ett översvalande hej och välkommen om hur härligt det är att göra Bibeln till sin, om pärlor och intejade böner och "kreativ mersmak" och sedan så följer en av de bästa, mest koncentrerade och pedagogiska faktagenomgångarna av Bibeln som jag läst.

Och så fortsätter det i me-

todkapiteln. Det är som att gräva i mammas knapplåda: massor av olika färger och former blandade med varandra. I ena stunden pyssliga övningar hur man använder mönstrad washitejp till ett register eller syr ett bibelöverdrag. I andra stunden djupgående metoder hur man ägnar sig åt Ignatiansk meditation eller leder en grupp i lectio divina eller Å la Talmud.

Jag är genuint förtjust över rikedomerna i den här boken, jag saknar däremot en tydligare uppdelning i metoder för den som precis börjat öppna Bibeln, den som är en

bit på väg, och den som arbetar med bibelläsning i sin församling, men det kanske är det som är meningen? Att den bibelvane återupptäcker glädjen i utforskandet och att nybörjaren tors ta initiativ till en bibelstudiegrupp?

Genomgående är den uppmuntrande lekfullheten så jag vill avsluta med en uppmaning ur boken: "Läs, testa, misslyckas, försök igen, pyssla, skriv, be, läs och pröva nytt om och om igen. Ha roligt!"

AGNETA LARSSON

Dystopiskt om ett Sverige utan religionsfrihet

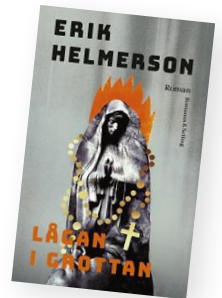
Lågan i grottan
Erik Helmerson (Romanus och Selling 2026)

Vad skulle du göra om den kyrka du älskar inte längre var tillåten i Sverige? Om all religionsutövning förutom nya formen av statskyrkan "Svenska folkkyrkan" inte längre var möjlig? Där trosbekännelsen innehåller fraser som "Jag tror liksom mina förfäder sedan århundra sedan tillbaka på Jesus Kristus och är en korsridare mot islam och alla andra

religioner som är främmande för vår nation. Jag tror på den heliga Svenska folkkyrkan, den urgamla nordiska kristendomen, vårt arv, vårt folk." Om samhället styrdes av en nationalistisk regering som stiftat repressiva lagar, där "det fria ordet" var kontrollerat och där avancerad teknologi följde varje steg du tog? Skulle du vara tyst eller göra motstånd? Den frågan ställer sig Paul, journalist (tidigare framgångsrik, numera styrd av partifunktionärer) och katolik (nu

förbjudet) i själ och hjärta. Erik Helmerson ger oss i romanen *Lågan i grottan* en dystopisk framtidsskildring, inte utan samhällskritik. Det är stundtals obehaglig läsning, men också nyttig. Berättelsen drivs av längtan efter mening och brottas med frågor om skuld och mod.

MAGDALENA ÖHRLING

Lästips i hängmattan, när stiftsmedarbetare får välja

Torben Nielsen, IT-samordnare: På sommaren läser jag på danska. I år ser jag särskilt

fram emot omskrivning av det brittiska nationaleposet *Beowulf*, av Sophus Helle (underhållning med det goda mot det onda och livets förgänglighet) samt *Den sidste dråbe* (Den sista droppen)

av Anders Kofoed som handlar om hur våra hav mår, alternativa lösningar och möjligheter och ett kanske nytt sätt att se på våra hav och livet där.

Ulrika Skymberg, stiftsjurist: Bokhögen är hög, men ur den plockar jag fram *Maskiner som tän-*

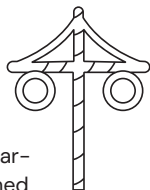

Fredrik Selander, handläggare: Det blir deckare, gärna svenska författare.

Förra året läste jag *Rotvälta* av Tove Alsterdal. I sommar blir det uppföljaren *Slukhål*.

Det här händer *stiftet runt*

Midsommarfirande

Sång, musik och dans runt midsommarstången. Vi bjuder på fika! Ta gärna med blommor att klä midsommarstången med. 19/6 kl. 13.30–16. **Glanshammars församling.**

Utställning om livets högtider

Välkommen till en utställning om dop, konfirmation, vigsel och begravning. Torsdagar 25/6–20/8 kl. 10–12 i Stora Mellösa kyrka. Andakt och kaffeservering. **Kvismare församling.**

Eskilstuna orgelfestival

Under tre veckor i juli fylls Eskilstunas kyrkor med levande orgelmusik! Konserter i olika stilar och format, allt ifrån orgelcafé till storslagna kvällskonserter. 4–25/7. Se webbplatsen för mer info. **Eskilstuna pastorat.**

En Frid(a) för själen

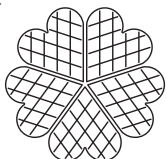
En livsresa med Anni-Frid Lyngstads musik presenteras av skådespelaren Anna Bromée och organisten Maria Säfsten. 21/6 kl. 18 i Torshälla kyrka. **Torshälla församling.**

Gå en guidad visning i Olaus Petri kyrka

Under sommaren bjuder vi in till guidade visningar av Olaus Petri kyrka i Örebro. Ingen anmälan, ingen kostnad! Torsdagar kl. 16.30–17.30, 4/6, 18/6, 2/7, 23/7, 6/8 och 20/8. **Olaus Petri församling.**

Sommarkvällar vid hembygdsgården

Under juli bjuder vi in till gemenskap, musik och nygräddade våfflor. Ti-vedspojarna spelar. Våffla och dryck 50 kr varav 20 kr går till hjälpinsatser för Ukraina. Ett samarbete med Tallstigskyrkan och Röda korset. Onsdagar kl. 18, Hembygdsgården i Finnerödja. **Finnerödja-Tiveds församling.**

Motorkväll i Kumla

Med A-traktorer, mopeder och mopedbilar. Kvällen innehåller utställning med AM-fordon, röstning på publikens favorit, duellbord från Boda Borg, korv och dricka samt prisutdelning. Fredag 14/8, kl. 19–22, parkeringen vid Kumla församlingshem. **Kumla pastorat.**

Sommarcafé

Andakt i kyrkan efterföljt av fika och underhållning i Sockenstugan, såsom musik eller föredrag. Onsdagar i juli kl. 14–16 i Sköllersta kyrka. **Sköllersta församling.**

Evert Taube-konsert

Tröstlösa kapell berättar om Evert Taubes liv och sjunger några av hans visor. 24/6 kl. 14 i trädgården bakom expeditionen. **Hallsbergs församling.**

Sång, hålligång och allsång...

...med två ystra systrar! Sofia och Susanna Eriksson spelar, sjunger och bjuder in till allsång. 4/7 kl. 18 i Hyltinge kyrka. **Flen, Helgesta-Hyltinge församling.**

Pilgrimstimmen

Vi vandrar en timme tillsammans, i lugnt tempo och med pilgrimens nyckelord i tankarna. 29/6, samling utanför Alla Helgona kyrka kl. 18. Ingen föranmälan krävs. **Nyköpings församling.**

Sommarmusik i juli

Välkommen på sommar-
musik med varierat
program under hela juli!
Kl. 18.30, tisdagar i Turinge
kyrka och torsdagar i
Taxinge kyrka.
**Turinge-Taxinge
församling.**

Sommar- konserter i Mariefred

Stämmingsfulla
sommarkonserter
i Mariefreds kyrka
kl. 18: 28/6, 8/7, 19/7,
29/7, 9/8, 19/8.
**Mariefreds för-
samling.**

"Blir det inte mer så är det nog"

Det är namnet på en av
flera sommarkonserter i Daga
församling i sommar. Lovisa
Jennervall, sång, tonsättning
och arrangemang. Manne
Skafvenstedt, piano. 24/6 kl.
19 i Björnlunda kyrka.
Daga församling.

Musik i sommarkväll

Konsert tre torsdagar i
augusti: 6/8 *Med Broad-
way i sikte*, 13/8 *En paus
från världen utanför* och
20/8 *Stämsång i sommar-
tid.. och andra "tider"* kl. 19
i Grödinge kyrka. **Grödinge
församling.**

Öppen kyrka i Frustuna

1-4/7 är Kattnäs kyrka öppen
kl. 11-16 med middagsbön kl. 12.
Guidning varje dag och andra
aktiviteter.
Frustuna församling.

Friluftsgudstjänst vid klockstapeln

Ta gärna med kaffekorg och
något att sitta på. Nära
Frösängs kapell. 19/7, 2/8 och
16/8 kl. 11. **Oxelösunds
församling.**

Drop in-vigsel

Ta med giltig hindersprövning,
legitimationer och ringar. Sväng
sedan in till Låstringe kyrka och
gift er 29/8 kl. 12-16.
Tystbergabygdens församling.

Följ med och be

*Gud, i sommaren anar vi din skaparkraft.
Grönskan som spirar, vågens glitter, åkerns skörd och
skogens bär är dina gåvor.
Av nåd ger du oss sommaren. Tack, Gud!
Vi ber för alla som möter sin första sommar.
För alla som i år lever sin sista sommar på jorden.
Gud, hjälp oss att se på varandra med din blick.
Ge oss mod att möta dig, varandra och oss själva i
varsamhet och tillit. Amen.*

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgägemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

Vecka 24, 32

Nynäs kontrakt, kontrakts-
prost Peter Mourath.
Grödinge, Sorunda, Ösmo-
Torö, Nynäshamn, Salem.

Södertälje, Östertälje,
Turinge-Taxinge, Överjärna,
Tjörne, Vårdinge och
Trosa.

Vecka 25, 33

Domprosteriets kontrakt,
kontraktsprost Christofer
Lundgren. Strängnäs dom-
kyrkoförsamling med Aspö,
Mariefred, Vårfruberga-
Härad, Stallarholmen,
Åker-Länna, Daga och
Frustuna.

Vecka 29, 37

Rekarne kontrakt, kontrakts-
prost Markus von Martens.
St Johannes, St Ansgar,
Tunafors, Västra Rekarne,
Torshälla, Hällby med
Tumbo och Råby-Rekarne,
Husby-Rekarne, Näshulta,
Kafjärden och Stenkvista-
Årla.

Vecka 26, 34

Oppunda och Villåttinge
kontrakt, kontraktsprost
Tomas Holdar. Kättrineholms-
bygden, Björkvik, Västra
Vingåker, Österåker, Flen,
Helgesta-Hyltinge,
Dunker-Lilla Malma, Mellösa
och Bettna.

Vecka 30, 38

Norra Närkes kontrakt,
kontraktsprost Caroline
Edlund. Adolfsberg, Almbj,
Edsberg, Långbro, Mikael,
Mosjö-Täby, Örebro Nikolai,
Örebro Olaus Petri, Knista,
Axberg, Glanshammar och
Tysslinge.

Vecka 27, 35

Nyköpings kontrakt,
kontraktsprost Ylva Evensen.
Kiladalen, Nyköping,
Oxelösund, Stigtomta-Vrena,
Tunaberg, Rönö och
Tystbergabygden.

Vecka 31, 39

Södra Närkes kontrakt,
kontraktsprost Gunlög
Axelsson Ölund. Asker-
sund-Hammar, Lerbäck,
Snavlunda, Ramundeboda,
Skagershult, Finnerödja-
Tived, Viby, Sköllersta, Halls-
berg, Kumla, Hardemo, Ekeby,
Asker-Lännäs och Kvismare.

Vecka 28, 36

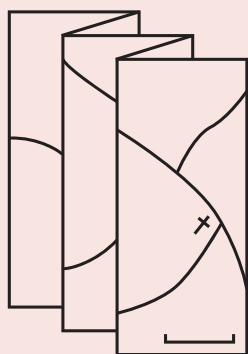
Södertälje kontrakt,
kontraktsprost Åsa Lindgren.
Enhörna, Hölö-Mörkö,

Tema: Pilgrim

Inte sällan förpassar vi tron till huvudet. I pilgrimsvandringen får kropp och själ vara med.

Här får du personliga berättelser och praktiska tips – både bön och bandage är bra att ha.

Även om pilgrimsvandringen fyller en enskilt behov är den inte ett individualistiskt projekt. Fördjupning av Pär Friberg och Magnus Myrberg på sid 20.

Vandra – ett sätt att utöva tron

Pilgrimsvandring är lika med förundran och tacksamhet. Det säger vännerna Carin Löfgren och Gunnel Folkegård som har många gemensamma mil i bagaget.

DEN HÄNGER I ett snöre på ryggsäcken. Den vita musslan med sitt röda kors. Ett tecken som visar att Gunnel Folkegård vandrat pilgrimsleden till Santiago de Compostela i Spanien.

Även Carin Löfgren har gått delar av den berömda leden.

På den tiden kände de inte varandra. Idag är de goda vänner med många gemensamma pilgrimsvandringar i bagaget och rutin kring vad som ska packas med. Som termos, plåster och extra strumpor.

Och pilgrimsstav?

Jo, nog har de varsin. Men de står mest symboliskt därhemma.

– Jag föredrar vanliga gångstavar, säger Gunnel Folkegård.

Det är 19 år sen hon pilgrimsvandrade för första gången. Hon arbetade då som diakon i Stallarholmens församling. Det svenska pilgrimsintresset hade just vaknat och en grupp konfirmander fick chansen att vandra i Spanien. Gunnel Folkegård var en av de medföljande vuxna.

Premiärvandringen följdes snabbt av fler, inte minst när pensionärlivet tog vid. Kort därefter flyttade den då 36-årige sonen, född med grav NPF-diagnos, till en gruppbostad.

En ny frihet öppnade sig.

– Jag tänkte ”nu ska jag gå ensam och så långt jag orkar varje dag”. Jag vandrade i Spanien i en och en halv månad, med avbrott för helgerna, då jag var hos min dotter som bodde i trakten.

CARIN LÖFGREN HAR naturvanan med sig från uppväxten; att vandra i skog och mark var inget nytt. Men pilgrimsvandring hade hon inte prövat. Det var när hon flyttade från Stockholm till Östergötland och kom i kontakt med pilgrimer som dörren öppnades. Carin Löfgren har sedan dess tillbringat mycket tid i Vadstena, med den rika pilgrimsverksamhet som finns där.

– Att pilgrimsvandra är en lisa för själen. Jag hör och ser naturen omkring mig, men jag närmar mig också det som jag inte hör och ser men som jag anar finns där, säger hon.

Det är pilgrimens dubbla rörelse hon talar om. Riktningen både utåt och inåt. Upplevelsen av ensamhet och gemenskap på en och samma gång.

– Man kan vara tyst hela tiden om man vill. Samtidigt finns medvandrare att samtala med. Pilgrimsvandring skulle kunna vara ren medicin för många som gått i väggen, säger Gunnel Folkegård.

Till vandringarna kommer personer med skilda bakgrunder. Sammanhanget ger plats för olika typer av ensamhet, säger Carin Löfgren:

– Man får vara annorlunda. Vi människor recenserar ofta varandra, outtalat. I pilgrimssammanhang är det ingen som håller på med det.

De flesta pilgrimsvandringar som de gjort har varit ledarledda. Det innebär, förutom att gångsträckor och övernattningsplanering är planerat, att man får möjlighet

FOTO: LINN FORSDAHL

Carin Löfgren och Gunnel Folkegård pilgrimsvandrar land och rike runt. Var de än vandrar går den inre resan vidare.

och hjälp till inre samtal. Ledaren kan välja tema som deltagarna uppmanas fundera över i tysthet. Vid nästa paus kan det uppstå utbyten.

– Det är inte så ofta man talar med andra människor om det inre livet. Men just på en pilgrimsvandring blir det naturligt att ställa frågor till varandra, säger Gunnel Folkegård.

Tillsammans delar de pilgrimens typiska minnen av skavsår och utmanande övernattningar. Men också de storslagna upplevelserna: Tänk att få dela bröd och vin högt uppe på Om-

berg med utsikt över Vättern! Santiago de Compostela och Nidaros i all ära. Närmast hjärtat ligger kanske ändå Strängnästraktens leder. 2009 invigdes Fogdöns pilgrimsled som sträcker sig från Strängnäs domkyrka via S:t Eskils källa till Björnsund.

Gunnel Folkegård är 84 år, Carin Löfgren 77. Härnäst väntar en vandring arrangerad av Hedemora församling. Med våren vaknar pilgrimslusten och många vandringar arrangeras runt om i landet.

Pilgrimstanken har för dem båda bli-

vit ett sätt att praktisera kristen tro.

– När jag pilgrimsvandrar känner jag förundran och tacksamhet över den här skapelsen som vi annars traskar runt på utan att reflektera över det så mycket, säger Carin Löfgren.

Gunnel Folkegård påminner om ett av pilgrimens sju nyckelord: långsamhet. Hon säger att det är lättare att fundera när hon går långsamt:

– Man blir mer vaksam på vad man håller på med. Långsamheten blir en del av ett sätt att färdas genom livet.

KRISTINA LINDH

Med Guds vind i ryggen

I Knista pilgrimsvandrar barnen

Även de som har mycket spring i benen kan pilgrimsvandra. Konceptet Pilgrimsbarn får unga i Knista församling att lära sig mer om Gud i naturen.

MITT I DET gröna majlandskapet sticker kyrktornet upp. Det ser ut som en väldig, välvässa blyertspenna mot trädgrönskan, och då vet man att man kommit rätt: till Hidinge nya kyrka, i Knista församling, ett par mil sydöst om Örebro.

I ett litet fikarum i en del av kyrkan sitter sex barn i åldern sex till tio år och mumsar på mackor. Snart ska de ge sig ut på vandring, så det gäller att fylla på med energi. De är med i Pilgrimsbarn, en verksamhet som infördes här för ungefär åtta år sedan.

– Vi ville hitta något nytt och laddade hem det här konceptet som Nina Garlov gjort för Uppsala stift, berättar församlingsassistenten Anna Borglund som tillsammans med sin kollega Maria From leder verksamheten.

Kanske passar pilgrimsidén också särskilt bra just här, för granne med kyrkan ligger naturreservatet Lekeberga-Sälven, ett spännande ravinlandskap som gjort för vandring och nya upptäckter.

Det är inte alltid som Pilgrimsbarnen kan vara utomhus, ibland gör de också inomhusvandringar i kyrkan, pysslar, bakar eller gör utflykter med kyrkbussen, men den här måndageftermiddagen är vädret och våren på gott humör. Varje barn får varsin reflexväst och stav med vimpel och tillsammans går de förbi betande hästar, kor och får.

Pilgrimsbarn-samlingarna följer kyrkoåret, och temat idag är Jesus himmelfärd och den heliga Anden.

Anna stannar barnen vid grinden till reservatet.

En skön paus för Pilgrimsbarnen på vandring i Lekeberga. Pilgrimsbarn i åtta år och vill peppa fler att starta likna

– Vilka saker finns fast vi inte kan se dem? Fundera på det tills nästa stopp.

Barnen och ledarna går på stigen genom kuperad terräng. Längst ner i ravinen går stigen längs en slingrande å.

– Titta mot himlen, där flyger en grågås, pekar Maria.

Men vilka saker finns som man inte kan se? Vid nästa stopp har i alla fall några av barnen ett tydligt svar: Vinden.

– Och hemligheter, säger någon.

Anna ställer en ny fråga:

– Är det svårt att tro på det man inte kan se?

Så berättar Anna om Anden – Guds vind – som man inte heller kan se. Anden kallas ju också Hjälparen och alltid är med oss, förklarar hon. Nu ber hon barnen att till nästa stopp gå i tystnad

"Upplevelsen av tacksamhet var min inre väg"

HENRIK LARSSON,
58 år, vaktmästare i Strängnäs domkyrka gick sin första pilgrimsvandring våren 2022 och en av ledarna i Camino de Santiago

(Jakobsvägen på svenska).
"Vi brukar bo utomlands på vintern men under pandemin

bestämde jag mig för att vara hemma och ville undersöka vad en pilgrimsvandring är. Kollegor hade berättat och jag har ju alltid tyckt om att vara i skog och mark så jag återupptog det som varit vilande i många år.

Jag gick från Saint-Jean-Pied-de-Port i Frankrike till Satiago de Compostela i Spanien, 80 mil under en månad. Det var fantastiskt!

Jag gick själv och började samma dag som Putin gick in i Ukraina i februari.

Det var kallt i början men jag mötte våren och till sist försommaren. Det var en underbar upplevelse. Initialt var det äventyret, att se vad man klarar av men efter hand ändrades perspektivet. Om man pratar om andlighet och den inre vägen så var upplevelsen av tacksamhet

min inre väg. Det var en stark glädje och tacksamhet att kunna ta ett steg i taget. När man är hungrig äter man, när man är törstig dricker man, när man är trött vilar man. Allt man behöver bär man med sig och egentligen behöver man inte mer. Det blev en reflektion över hur mycket man har som man egentligen inte behöver. Det enkla, det var min inre resa –

a-Sälven naturreservat, från vänster Maja, Lisa, Leah, Isabelle, Ella och Liam. Ledarna Maria From och Anna Borglund (längst till höger) har nu ledda grupper.

FOTO: TERÉSE SUNDH

och fundera på hur de själva kan hjälpa andra.

ATT VANDRA UTAN att prata är inte helt lätt, men de försöker och på det här och liknande sätt blir det en pilgrimsvandring anpassad för barn.

– De får lära sig om naturen, sig själva, tron och kyrkan genom att upptäcka – i stället för att någon bara säger hur det är, säger Anna. Barnens nyfikenhet och upptäckarglädje är det roligaste av allt.

Det blir flera stopp under vandringen. Fikapausen uppe på en stor sten är det mest populära. Och barnen får fler frågor att fundera på. Hur känns vinden? Och kan man förresten hjälpa andra utan att få något tillbaka?

Vid det sista stoppet är de tillbaka på

lekplatsen invid kyrkan och det är dags för andakt. Anna berättar om Anden som en del av treenigheten. Precis som vatten kan finnas i tre olika former – is, vatten och ånga – finns Gud i olika former. Gud Fadern, sonen Jesus och Anden är ju också tre, fast ändå en.

Hur mycket av detta förstår pilgrimsbarnen? Det är svårt att veta. Men alla sjunger med i sången som avslutar veckans vandring.

Guds vind har jag i ryggen.

Guds vind lever jag i.

Guds vind har jag i ryggen.

Den är varm och gör mig stark och fri.

Det märks att de har den sjungit många gånger.

INGER LUNDIN

Vill ni starta Pilgrimsbarn?

Pilgrimsbarn är ett koncept för barn 6–12 år där de genom vandring får upptäcka omgivningen, tron, sig själva och varandra. Konceptet har tagits fram av Nina Garlöv för Uppsala stift som också erbjuder material och fortbildning i metoden. Anna Borglund i Knista församling har flera tips till de som vill börja:

- Var inte rädda för att prova, ge inte upp även om det inte kommer så många barn det första året. Vi har haft allt mellan 3 och 16 barn i gruppen.
- Man måste inte ha naturen runt knuten, det går bra att pilgrimsvandrade utanför eller inne i kyrkan eller församlingshemmet.
- Är ålderskillnaden i gruppen stor kan de äldre barnen vara hjälpledare.
- Anpassa materialet och använd det som ni tror fungerar hos er.

"Det är ett fint sätt att tänka inåt"

en aha-upplevelse. En stark upplevelse av frihet.

Jag har gått ytterligare en led, Camino primitivo, 40 mil, och i framtiden vill jag gå Camino Norte, och kanske till Trondheim. Jag kan verkligen rekommendera alla att gå, men gå i omgångar. Jag har vandrat själv och det tycker jag är en förmån, man stöter ju på andra längs vägen.

OLLE WESTHOLM Siljendal, 16 år, pilgrimsvandrade i Fransiskus fotspår i Italien med sin konfirmandgrupp i Daga församling.

"Vis-sa sträcker vandrade vi i total tystnad. Det var ett fint och intressant sätt att tänka inåt och reflektera. Naturen

är människans naturliga plats och i alla fall jag kan känna ett inre lugn då, det är inte så mycket som distraherar och det blir lättare att tänka överhuvudtaget. Jag tyckte att jag kom närmare mig själv fast snarare i gemenskap med de andra konfirmanderna genom vandringen.

Det var ungefär som jag föreställt mig. Jag är en lite tystare person och jag

tyckte inte att det var jobbigt eller svårt, jag går ofta i mina egna tankar. Det var också fint att göra det tillsammans med andra, intressant hur man kunde se hur kompisar efter ett tag kom in i ett lugn. Vi pratade också om Fransiskus, allt han uppoffrat och hur han gått mot strömmen, och det kändes lite som en ära att få gå i så stora historiska händelsers spår."

Så planerar ni en bra pilgrimsvandring

Stiftspedagog Cecilia Sundkvist, ansvarig för pilgrimsfrågor i Strängnäs stift, ger sina bästa tips

Ta ut en rutt. Ett vanligt sätt är att gå från en kyrka till en annan. Man kan också börja och sluta på samma plats, en kyrka kan vara utgångspunkten men naturens katedral går lika bra. Pilgrimsvandring kräver egentligen ingen pilgrimsled, det går bra att följa lokala vandringsleder eller till exempel Sörmlandsleden.

Kontrollgå. Det är bra att provgå sträckan ni ska gå så att du vet hur den ser ut och ungefär hur utmanande den är. Då får du också en uppfattning om hur lång tid det tar att gå - räkna sedan med att det tar minst dubbelt så lång tid för att gå med en grupp.

Tänk på att ge tydlig information. Var noga med start- och sluttid samt start- och slutplats (om de är olika). Skriv ut hur lång sträckan är, och om den är lättvandrad eller lite mer krävande.

Bra tips för ryggsäcken: standard är vattenflaska, regnkläder, keps/solhatt, sittdyna, matsäck och dryck för en till två pauser.

Var inte ensam ledare. Under vandringsen är det bra att vara två ledare: en som leder vandringsen och en köperson som går sist.

Lägg in pauser. Tänk på att det både behövs lite kortare pauser för att pusta ut, sträcka på ryggen och dricka lite vatten och en eller ett par längre då ni sitter ner och tar er matsäck. Känn av vad gruppen verkar behöva.

Många vill fotografera, ett tips är att lägga in fotopauser vid utvalda platser. Det stör vandringsens lunk om hela gruppen ideligen måste stanna för att någon vill fotografera.

Cecilia Sundkvist tillsammans med biskop Johan under biskopens pilgrimsvandring 2024, här på Södertäljes gator.

FOTO: MARLENE W. ANTONSON

Tyst och långsamt. Gå en del av vandringsen i tystnad. Det kan vara ovant för en del men oftast uppskattat! Uppmana alla att ha sina mobiltelefoner på ljudlöst. Telefonsamtal får vänta tills vandringsen är över.

Våga också gå i sakta mak, en pilgrim har inte bråttom. En pilgrimsvandring är lika mycket den inre vandringsen som den yttre. Låt sinnena få ta in dofter, ljud, ljus och låt tankarna och samtalen flöda fritt.

Hjälpsamma verktyg. Det kan underlätta att strukturera tankar och samlingar, då är pilgrimskransen och frälsarkransen bra redskap.

Man kan exempelvis välja ut någon av pärlorna som blir utgångspunkten för dina och medvandrarernas reflektioner.

Använd också gärna bibeltexter att reflektera kring. Låt var och en som vill komma till tals. Ofta blir det fina samtal i gruppen under en pilgrimsvandring. En annan utgångspunkt kan vara Heli-ga Birgittas bön, också ofta kallad för pilgrimsbönen: "Herre visa mig din väg och gör mig villig att vandra den." Be den när ni börjar vandra och när ni bryter upp från raster. Låt även bönen avsluta dagen: "Nu är den här dagens vandring slut men vandringsen på livets väg fortsätter, Herre visa mig den..."

CECILIA SUNDKVIST

Nyfiken på att pilgrimsvandra?

Att pilgrimsvandra kräver i stort sett inte mer än ett par okej skor och ett öppet sinne. Till skillnad från vilken vandring som helst är pilgrimsvandring en vandring i sällskap med Gud.

DET ÄR en vandring i dubbel bemärkelse: den yttre vandringen, när vi sätter den ena foten framför den andra och går i lagom tempo, och den inre vandringen, alltså det som händer inom oss när vi vandrar tillsammans i Guds natur.

Många församlingar ordnar pilgrimsvandringar under vår, sommar och höst, börja med att se vad din lokala församling erbjuder. De har ofta både kortare, på ett par timmar, och längre vandringar, som sträcker sig över en hel dag (eller flera). Även Pilgrimscentrum i Vadstena och stiftsgården Stjärnholm erbjuder vandringar. Det finns mycket att hitta, sök på nätet! Vill du gå på egen hand så har Pilgrim i Sverige kartor över större leder i hela Norden.

CECILIA SUNDKVIST

Pilgrimsledarutbildning 2028

FÖR DEN som vill lära sig mer om pilgrimsarbete och att leda pilgrimsvandring erbjuder Strängnäs stift en grundläggande kurs i att vara pilgrimsledare. Kursen ges vartannat år – nästa tillfälle är maj 2028, på stiftsgården Stjärnholm.

Sallad på grönkål och rova med äpple, honung, valnötter

Recept för 10 personer.

Ingredienser:

1 kg grönkål
500 gr korova eller annan rova
500 gr svenskt grönt äpple (gärna av friskt och syrlig sort)
2 dl krossade valnötter
1 dl flytande honung
1 dl brynt smör
1 dl maltvinäger
Salt och nymald svartpeppar

Metod: Plocka grönkålsbladen fint, skala och skiva rovan tunt på japansk mandolin eller skärmaskin. Förväll skivorna av rova och grönkålsbladen två

minuter i kokande saltat vatten. Låt rinna av i durkslag och svalna något. Kärna ur äpplena och strimla frukten grovt med skalet kvar, lägg kål, rova och äppelstrimlor i en stor bunke. Häll på honung, brynt smör och vinäger, krydda med salt och peppar och massera in dressingen och kryddorna med händerna så att allt blandas väl. Smaka av! Lägg över blandningen på serveringsfat. Toppa faten med krossade valnötter.

Tips! Vill man smula över lite salladsost fungerar det utmärkt att göra så, även torrare typer av getostar är att rekommendera att prova som toppning.

PILGRIMSMAT.SE

Hitta vandringar utanför stiftet

RIKSFÖRBUNDET PILGRIM i Sverige är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation och ett samordningsorgan som finns för de organisationer som har pilgrimer som målgrupp. På <https://pilgrimisverige.se> finns listor, kartor och en gedigen kunskapsbank.

PILGRIM'S WALK FOR FUTURE startade som en rörelse i Svenska kyrkan för att sätta klimatet främst på agendan. Under perioden för Skapelsetid (1 sep-4 okt) uppmuntrar man till pilgrims-

vandringar med hållbarhetstema: *Living Water* är temat för 2026. <https://walkforfuture.se/>

PÅ WWW.PAXWALK.ORG hittar du leder i Norden. Namnet har inspirerats av fredsvandringen som genomfördes 2011, 50 år efter Dag Hammarskjölds död, från Uppsala till Backåkra och som kallades just PAX-vandringen. *PaxWalk* är en nordisk, ekumenisk, politiskt och konfessionellt obunden, ideell organisation som vill öka kunskapen om pilgrimsvandring.

Pilgrim

– människa på väg

Pär Friberg.

Magnus Myrberg.

Att vara pilgrim är att vara människa på väg. Parallellt med den yttre pilgrimsvandringen pågår samtidigt en inre vandring. Den går mot Gud och mot vårt eget inre – men också ut mot världen. Vi är pilgrimer en och en men också som kyrka. En kyrka som stannar stelnar.

DET FINNS NÅGOT grundläggande och ursprungligt i människans behov att ge sig ut på vandring. Det ligger i människans natur att gå. Och den som vandrar förenas med alla andra som vandrar. Människan är inte ensam utan i gott sällskap i livets stora gemenskap.

*På stigar
går man aldrig
riktigt ensam.
Fötterna har sällskap med
alla steg som
stigit
stigen fram.*

(Ingrid Sjöstrand)

Att se sig själv som pilgrim öppnar upp för skapelsen som helhet och människans samhörighet med allt levande. Det finns något mycket hoppfullt i skapelsens stora gemenskap som fördjupar vår relation med Gud och med livet självt. Gemenskapen med andra människor, natur och djur har en läkande och förvandlande kraft och ger en känsla av förundran och tacksamhet, upplevelser av skönhet, mening och tillhörighet.

I själva vandrandet finns en bearbetande, läkande och förnyande kraft. De erfarenheter som görs i rörelse, på väg eller i handling, bildar utgångspunkt för förnyad reflektion och

bearbetning. För somliga blir kroppens rörelse, och gemenskapen med andra vandrare och Gud, en hjälp att komma vidare inom ett eller flera av livets områden. Alla bitar kanske inte faller på plats, men många vittnar om hur problem löser sig när de går.

TRADITIONELLT UPPFATTAS EN pilgrim som en människa på väg till en helig ort eller plats. Idag är det snarare vandringen i sig som får större uppmärksamhet och betydelse. Människor i olika åldrar, med olika bakgrund, icke-troende och troende med olika religiös hemvist delar vandringsgemenskap. Steg för steg. Den fysiska och själsliga samvaron förenar och öppnar för nya möten, perspektiv och utmaningar.

De som deltar i pilgrimsvandringar gör det utifrån sina behov och intressen. För en del är pilgrimsvandring ett sätt att umgås, komma ut i naturen och få röra på sig under trevliga omständigheter. Andra deltar för att de söker nya vägar i livet. Medan vi tar oss framåt längs vägar och stigar i tystnad sker också en vandring i våra inre landskap. Något händer inom oss. Den inre och den yttre pilgrimsvandringen hör ihop. Själsliga upplevelser av förundran, skuld, mening och hopp hänger samman med våra relationer till natur, djur och medmänniskor. Och är givetvis också kopplade till vår relation

Bakom orden

Pär Friberg, pilgrim och kyrkoherde i Daga församling och Magnus Myrberg, pilgrim och ekoteolog i Uppsala stift. Tillsammans har de skrivit boken "Hållbar vandring med Frälsarkransen", Verbum förlag 2021. Läs mer om boken på sidan 22.

till Gud. Dessa två perspektiv tvinnas som en gemensam tråd genom den kristna pilgrimshistorien: Det inre andliga livet och det yttre ansvaret för vårt gemensamma liv. Under en pilgrimsvandring kan deltagare försöka tänka och formulera sig kring viktiga frågor och kanske också förändra sitt sätt att leva. Vad innebär det att vara människa i vår tid? Vad betyder tro och andlighet för mig? För dem är det viktigt att lyssna in andras livserfarenhet och våga ”prov tänka” tillsammans. Någon annan söker perspektiv i en livskris. Tro för dem är inte något man är i färd med att utveckla utan är mer ett rop när ordningar eller relationer har brutit, när det kommer ett cancerbesked eller när en medmänniska inte orkar längre. Finns tro när livet inte verkar erbjuda några öppningar?

Kort sagt, en pilgrimsvandring rymmer erfarenheter av glädje och förnöjsamhet, sorg och uppgivenhet, yta och djup. Att vandra tillsammans öppnar upp för möten och samtal, för bön och tystnad, att komma nära det som är viktigt i livet.

Det är vanligt att ledaren eller någon av deltagarna delar tankar kring ett ämne, en text eller en erfarenhet. Ofta rör det sig om livsfrågor, andlighet och tro. Men även frågor om mellanmänsklig samhörighet, solidaritet och rättvisa kan stå i fokus. Ibland används pilgrimsvandringar dessutom för att belysa samhällsproblem och påverka omvärlden.

På senare år har miljöfrågor blivit mer uppmärksammade inom pilgrimsrörelsen. Upplevelser av skapelsens skönhet, och den återhämtning människor finner genom vandring i skog och mark, leder till insikt om vårt beroende av allt liv i skapelsen. Människan är en del i livets stora gemenskap. Allt fler pilgrimsvandringar arrangerats med temat miljö och klimat.

PILGRIMSVANDRINGAR SKER OFTA i natursköna omgivningar, men går ibland även genom områden där människan skadat naturen. Vandringar äger rum i städer eller tätorter. Pilgrimer rör sig på gator och torg, över skolgårdar och i bostadsområden, vid stormarknader, industrier och återvinningscentraler. Så ska det vara. Pilgrimslivet berör och berörs av hela skapelsen och den mänskliga civilisationen.

Vandringen kan vara kort eller lång, någon timme, en dag, en vecka eller längre. Inom pil-

grimsrörelsen talas det om vandring utifrån olika aspekter:

Hela livet som vandring. Pilgrimsvandringen kan ses som metafor för människans livsvandring, med dess uppbrott, vägval, möten och rastplatser. Denna aspekt har kopplingar till den fysiska pilgrimsvandringen och vice versa.

Vandring till uttalat mål. Den fysiska pilgrimsvandringen har här ett specifikt mål vid slutet av vandringen eller flera mål längs vägen. Målen kan vara platser med särskild betydelse, mer eller mindre väsentliga för vandringen. Exempelvis natursköna platser, miljöer med koppling till vandringens tema eller ett kyrkorum. Vandringen får en betydande inverkan på hur målet eller målen upplevs. Mötet med och erfarenheten av målet eller målen fördjupas vanligen genom delandet av en reflektion eller meditation.

Vandring utan särskilt mål. Den fysiska pilgrimsvandringen bildar här en livsstil med kortare eller längre vandringar utan uttalad slutpunkt. Vägen, vandrandet i sig, utgör målet. Sådan vandring är inte reserverad för en viss sorts hängivna pilgrimer. En vardaglig promenad med hunden eller till affären kan bli en pilgrimsvandring. Det är syftet som definierar pilgrimsvandringen, inte vandringens längd eller graden av ansträngning.

FÖRESTÄLLNINGEN OM KRISTNA som ett vandringsfolk fanns redan i den tidiga kyrkan och har sina rötter i Gamla testamentets berättelser om Israels folk. De tidiga kristna kallades till och med för de som ”hörde till Vägen” (Apg. 9:2). Med Vägen avsågs Jesus Kristus, som bland annat beskrev sig själv som ”vägen, sanningen och livet” (Joh. 14:6). Självbilden att vara ett folk på väg har sedan följt kristna till våra dagar.

Gud, ditt folk är vandringsfolket.

Själv du mitt ibland oss går.

Du oss leder, du oss stärker,

när vår väg blir lång och svår. (Sv. ps. 298:1)

”Pilgrims-
vandringen
kan ses som meta-
for för människ-
ans livsvandring,
med dess uppbrott,
vägval, möten och
rastplatser.

Pilgrimer återkommer ofta till bibelberättelsen om Emmausvandringen (Luk. 24:13–49). Där berättas om hur ett par lärjungar vandrar i riktning mot byn Emmaus. De är sorgsna och modlösa efter de dramatiska dagarna i Jerusalem, då Jesus dömdes och dödades. Under vandringen slår en främling följe med dem.

De läser olika bibelord och reflekterar tillsammans, söker tolka och förstå vad de har varit med om. När det börjar bli kväll och det är dags att avsluta dagens vandring ber lärjungarna främlingen äta tillsammans med dem. Det är då, när de delar måltidsgemenskap, som de känner igen främlingen som den uppståndne Jesus Kristus. Lärjungarna fylls då av hopp och börjar med ny energi förkunna evangeliet, det glada budskapet.

Pilgrimstanken, att vara en människa och en mänsklig gemenskap på väg, kan påverka uppfattningen om vad det är att vara kyrka. I pilgrimssammanhang framträder kyrkan mer som rörelse än som organisation. Guds folk på väg hamnar i förgrunden och institutionen i bakgrunden. Genom berättelsen om Emmausvandringen blir det tydligt att Jesus Kristus, och därför också kyrkan, är en medvandrare. Och att kyrkan liksom Kristus inte är till för sin egen skull utan för andra. Kyrkan är en vandringsgemenskap.

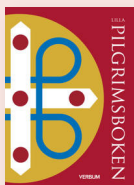
BEGREPPET PILGRIM KAN vara till hjälp när vi försöker beskriva människan. Ordet pilgrim kommer från latinets peregrinus som betyder

”främling” eller ”någon som rör sig över främmande mark”. Som pilgrim ger du dig av från det hemvanda mot det okända. Du får ta emot nya erfarenheter, möten och insikter, ensam eller tillsammans med andra under vandringen. Som pilgrim kan du bokstavligen vandra ut ur den splittring och stress som plågar många människor idag.

Under den kristna historien har pilgrimsresor till olika mål kritiserats för att de kan bli en flykt från ansvar och förpliktelser i vardagslivet. Inte minst Martin Luther riktade skarp kritik mot pilgrimsverksamheten. Men vandringen är inte bort från livet som pågår, det kristna livet behöver ha sitt fokus på det vanliga, vardagliga livet och på kyrkans diakonala ansvar. Rent konkret har pilgrimsrörelsen ofta lyft det sociala engagemanget, bland annat genom insamlingar till flyktingar - de ofrivilliga pilgrimerna. En insamlingsbössa har fått hänga synligt på ryggsäcken. Att möta främlingen inom sig hör ihop med att möta främlingen längs pilgrimsvägen.

EN MÄNNISKA FÖRVERKLIGAR sin potential genom att samspela med Gud, medmänniskor, djur och natur. Tillit är både en förutsättning för och en frukt av denna samverkan. Människans begränsningar, oförmåga och själviskhet, försvårar dock samspelet. Ibland förstörs det helt. Insikten om det utgör samtidigt grunden för vårt mänskliga ansvarstagande för helheten. Så öppnas möjligheten för förändring.

Pilgrimböcker att läsa innan – eller packa med i ryggsäcken

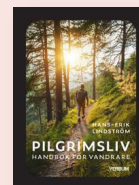
Hållbar vandring med frälsarkransen
Pär Friberg/Magnus Myrberg (Verbum 2021)

Lätt att ta med. Boken inspirerar till ett mer hållbart liv med riktning som en kompass. Fokuserar på hållbarhet med tyngdpunkt på Gud, skapelsen och människan. Tydliga reflektioner kring frälsarkransens pärlor, finns både en enkel och mer fördjupande variant. Innehåller böner och ordning för mässa.

Lilla Pilgrimboken
Hans-Erik Lindström (Verbum 2023)

Enkel att ta med, lättanvänd. Innehåller pilgrimens sju nyckelord och praktiska tips. Här finns också färdiga andakter och ordning för pilgrimsmässa.

Pilgrimsliv – handbok för vandrare
Hans-Erik Lindström (Verbum 2022)

Grundbok för ett pilgrimsliv. Det här är en fördjupande bok med tolkning av pilgrimens själ och teologi. Här får du också lära dig om pilgrimens historia samt får praktiska tips kring pilgrimsvandring. Innehåller böner och reflektioner om nyckelorden.

Tångeråsa kyrka utsedd till ett av Örebro läns sju underverk

PÅ UPPDRAG av P4 Örebro valdes Tångeråsa kyrka nyligen ut som ett av Örebro läns sju underverk.

Den byggdes i slutet av 1200-talet och är en av Sveriges äldsta träkyrkor, prover från kyrkans trästomme visar att koret byggdes i slutet av 1290-talet. Idag, över 700 år senare, är kyrkans yttre nästan helt oförändrat.

Långhuset daterades till 1340-talets slut. Kyrkorummet har kvar sin ursprungliga storlek med ett brett långhus och ett långt, smalare kor.

FOTO: ÖREBRO PASTORAT

Teologi får större plats på bokmässan

BOKMÄSSAN 2026 får en helt ny scen för existentiella frågor och teologi: Teo i Tiden. Det är Sigtunastiftelsen, Teo Talks, Joachim Berner och Lunds Missions-sällskap som skapat en arena som ska rymma allt från mystik och försoning till bibeltolkningar och språkfrågor. Med glimten i ögat görs också ett försök att skapa en teologisk kulturkanon tillsammans med författar-

FOTO: GUSTAF HELLSING

na Maria Küchen och Niklas Rådström samt teologerna Maria Södling och Werner Jeanrond.

FOTO: MIKAEL M. JOHANSSON

Poddladda inför släpp av NT 2026

MED ANLEDNING av nya bibelöversättningen har Verbum lanserat NT 2026-podden där kulturjournalisten Agneta Stefansson Gejrot samtalar med gäster. Tre avsnitt finns för lyssning: *Har ni förstört julen?*, *Ska konfirmanderna jämföra olika översättningar eller inte?*

samt *Ordval som ger konsekvens för teologi och språk*, där bland andra strängnässtiftaren Dan Nässelqvist, bibelvetare och präst som arbetat med översättningen medverkar. Podden görs i samarbete med Svenska bibelsällskapet.

FOTO: LINN FORSDAHL

Engla-Li Palmedal, Oliver Hellberg, Jennifer Söderberg, Moa Malm Kristoffersson, Maria Rasmussen och Hugo Sandén.

Premiär för stiftsbandet

ETT STIFTSBAND begick premiär på konfirmanddagen på Stjärnholms stiftsgård den 9 maj.

– Jag efterlyste musiker och sångare via Kornet och vi blev x stycken till slut. Det var ett band med sångare, flöjt, fiol, två gitarrer, trummor och så jag på piano, berättar stiftsmusiker Maria Rasmussen som hoppas att det inte var ett engångsgig.
– Nej, det här ska leva i flera år om jag får som jag vill. Nu hoppas jag att fler hör

av sig så att vi blir ett större gäng, och sedan är man med när man kan. Det händer mycket i ungdomars liv så det behöver vara flexibelt.

Inför konfirmanddagen bestämde bandet repertoar, psalmer, sånger och poplåtar, tillsammans och övade ett veckoslut

– Det är roligt att få ungdomar med sig. Det här är ett sätt att umgås och kanske också en groplats för blivande kyrkomusiker, hoppas Maria.

Forskare efterlyser gravmonument med barn

URSZULA FRICK ägnar sin forskning i konstvetenskap åt gravmonument som på något sätt inkluderar barn. En av de mest kända i Sverige är Isabellas grav i Strängnäs domkyrka, det är också den enda där ett barn ligger ensam på en katafalk.

– Jag undersöker bland annat hur minne, sorg och relationer mellan föräldrar och barn uttrycks genom bildspråk, attribut och inskriptioner, säger Urszula till Portalen.

Utöver källmaterialet i boken *Sörmländska kyrkor* vill hon nu ha in tips från kyrkor i Strängnäs stift. Det handlar om olika typer av gravmonument från 1500–1700-talet. Monumentet ska vara inuti kyrkan och ha någon typ av barnrepresentation, det behöver alltså inte röra sig om begravda barn. Har ni tips så mejla till: urszula.frick@konstvet.uu.se.

Satsa lite – hjälp mycket

Anslag till internationell diakoni och mission gör stor skillnad

Tillsammans med andra Act-inspiratörer åkte Johanna Holmgren till Uganda för att se effekterna av Act Svenska kyrkans arbete. Nu vill hon inspirera stiftets församlingar att ansluta sig till det så kallade Församlingsanslaget.

DET HÄNDER NÅGOT särskilt när man möter människor ansikte mot ansikte. Ställs öga mot öga med utsattheten som uppstår i kölvattnet av katastrofer av olika slag. Möter konsekvenserna av minskat bistånd. Då bokstavligen brinner det i kroppen.

På resan till Uganda i mars, ja då brann det i kroppen. Matstödet till de mest utsatta hade minskat från 18 till 8 dollar per månad, när gränsen för extrem fattigdom är 2 dollar per dag. Läkarna och lärarna fanns inte längre kvar i flyktingsamhällena eftersom resurserna har dragits tillbaka av rika länder och nu inte räcker för att barn på flykt ska få gå i skolan.

Men detta är inte hela bilden av det vi mötte i Uganda. Kroppen brann till lika stor del av kraft och hopp när vi fick bevittna det envisa, trofasta och otroliga arbete våra partners gör. Genom dem är vi med och gör skillnad.

Johanna Holmgren.

FOTO: LINN FORSDAHL

Act Svenska kyrkans stiftsinspiratörer

VARJE STIFT har under perioden 2025–2027 en inspiratör som är anställd av Act Svenska kyrkan för att inspirera församlingar och pastorat till ökat engagemang för det internationella arbetet. Inspiratören kan bolla frågor som rör allt från insamlingskampanjer till hur man rent praktiskt kan gå tillväga för att bygga lokalt intresse för internationella frågor.

I Strängnäs stift är Johanna Holmgren inspiratör.

Internationell diakoni och mission är en del av kyrkans grund-

I och med att hela 75 procent av Act Svenska kyrkans arbete finansieras av insamlade medel är vi en stabil aktör, men inte oberörd av det som händer inom bistånd. Sidans nedskärningar slår mot delar av vårt arbete, och våra partner runt om i världen drabbas när det globala biståndet minskar drastiskt samtidigt som behovet ökar. I satsningen *En värld att tro på* visar Act Svenska kyrkan tillsammans med andra aktörer att bistånd inte är välgörenhet, utan en investering i en mer rättvis och hållbar värld. När barn får gå i skola, när kvinnor får tillgång till vård och när människor får möjlighet att försörja sig, då skapas framtidstro och fred för oss alla.

Vårt uppdrag ligger fast. Nu mer än någonsin handlar det om att bära detta uppdrag tillsammans. Att fortsätta vara en kyrka som inte vänder sig bort – utan som står kvar.

FOTO: MAGDALENA VOGT

Inspiratörerna tillsammans med kollegor från internationella avdelningen och Act Svenska kyrkans nystartade regionkontor i Kampala, Uganda.

läggande uppdrag.

FOTO: MAGDALENA VOGT

Lär dig mer om församlingsanslag

• Den 31/8 berättar Johanna Holmberg, Strängnäs stifts Act-inspiratör och Nina Palm, Uppsala stifts Act-inspiratör mer i webinariet: "Så fungerar anslagen till internationell diakoni och mission" kl. 18-20. Anmäl dig på svenska-kyrkan.se/strangnas-stift/utbildning.

Församlingsanslaget – ett verktyg som bygger stabilitet och ömsesidighet

I senaste jul- och fastekampanjerna samlade människor och församlingar i Strängnäs stift in 5 574 000 kronor. Viljan att bidra är tydlig: auktioner, loppisar, föredrag, konserter, ljusmanifestationer... Ett verktyg som nu upptäckts av allt fler är *Församlingsanslaget*.

ETT ANSLAG INNEBÄR att en församling avsätter en del av sin verksamhetsbudget till internationell diakoni och mission, till Act Svenska kyrkans arbete. Beslutet tas av kyrkorådet, eller kyrkofullmäktige, oftast i samband med verksamhetsplan och budget. Det blir därmed en del av församlingens planering och uppföljning. Anslaget kan ges generellt eller öronmärkas till något av de fem fokusområdena: Jämställdhet och hälsa, Tro och lärande, katastrofinsatser, Fred och demokrati, Försörjning och klimaträttvisa.

Årligen återkommande anslag skapar, i likhet med månadsgivande, en stabilitet och förutsägbarhet i finansieringen av projekt. Det gör det möjligt att arbeta långsiktigt tillsammans med våra lokala partner – som skapar förändring före, under och efter katastrofer.

Församlingsanslaget är också en konkret åtgärd inom hållbarhetsarbetet. Genom att stödja Act Svenska kyrkans arbete bidrar församlingen direkt till klimaträttvisa, fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling – och kan koppla det till arbetet med färdplan för klimatet.

Församlingsanslaget är inte bara pengar ut, det är även insikt in. Genom att exempelvis öronmärka anslaget till ett eller flera av Act Svenska kyrkans fokusområden kan församlingen följa arbetet inom valt fokusområde och tydligt kommunicera utåt vad församlingen stödjer.

UPPFÖLJNINGEN KAN TA sig olika uttryck, berättelser i församlingsbladet, gästföreläsare på kyrkkaffet eller sopplunchen, fotoutställning i församlingshemmet, eller söndagsgudstjänstens predikan och kollektivdjan.

Genom att skapa ett lokalt engagemang skapas även mening och ett aktivt hopp hos unga. Gemenskap uppstår när människor samlas kring något större. Kreativitet ökar när våra händer, fötter och sinnen aktiveras i initiativ som sprider kunskap och bidrar till insamling. Lärande och teologisk reflektion, kring relationen mellan tro, rättvisa och globalt ansvar.

JOHANNA HOLMBERG

Oxelösunds församling – en av flera som tagit steget i Strängnäs stift

– Vi är alla en del av Kristi världsvida kyrka, och för mig handlar det om något djupt personligt:

vårt gemensamma ansvar för varandra. Som kyrkoherde känns det självklart att vår församling varje år bidrar till Act Svenska kyrkan, säger Magdalena Fors, kyrkoherde i Oxelösunds församling.

– Vägen dit har inte varit helt enkel – det har funnits olika uppfattningar i kyrkorådet om hur vi ska använda våra resurser. Men genom öppna och ärliga samtal har vi landat i ett gemensamt beslut. För oss var det enklast att enas om ett årligt anslag. Vi ger, och vi ger

till och med lite mer i år.

Kyrkorådets ordförande Amanda Nygren är också positiv:

– För oss var det ett sätt att visa på att vi är ett. Så för mig som ordförande är det självklart att vi ska behålla anslaget under min mandatperiod.

Magdalena Fors har arbetat envist för att stärka församlingens internationella engagemang under sina dryga fem år som kyrkoherde.

– Därför att det spelar roll. I slutändan är det enkelt: alla kan göra något, och varje krona räknas.

Ylva Jansson

Ålder: 54 år.

Familj: maken Ivan Brodey, fotograf, och dottern Iris.

Gör: ny kyrkoherde för Svenska kyrkan i Storbritannien och Irland. Pendlar just nu lite fram och tillbaka mellan London och Nacka. Flyttar till midsommar när dottern gått ut mellanstadiet. Har tidigare varit kyrkoherde i Salems församling.

På fritiden: längtar efter att upptäcka kust och landsbygd i Storbritannien och njuta av all mat, teater och kultur i London

2026 firar Svenska kyrkan i utlandet, SKUT, 400 år. Bland annat är det stor jubileums-konferens 2-3 oktober.

FOTO: PETER SVÅRD

Ylva Jansson konstaterar att det nog är bra att ha en äventyrlig sida när man jobbar för SKUT, Svenska kyrkan i utlandet.

Nu pilgrimsvandrar hon i Londons parker

Ylva Jansson – lämnade Salem för att bli kyrkoherde för Svenska kyrkan i Utlandet

Hur är det att jobba för Svenska kyrkan i utlandet?

– Det är jätteroligt! Det är inspirerande att det kommer så många olika människor till oss, av andliga, språkliga, kulturella och sociala skäl. Så är det hemma också men här blir det mer koncentrerat. Kyrkan betyder mycket för svenskar som bor utomlands.

– 2028 firar vi 300 år med egen kyrka i England och jag kan inte låta bli att tänka på Sveriges minoritetskyrkor. Anglikanska kyrkan är en förebild när det gäller att bjuda in och integrera minoritetskyrkor, som luthersk präst får jag, tack vare Borgåöverenskommelsen, vara med på Anglikanska kyrkans kontraktskonvent som fullvärdig medlem, viket är betydelsefullt. Det görs mycket bra i Sverige också men jag tror att vi skulle kunna göra mer för att våra minoritetskyrkor skulle känna sig som en del av Sverige. Man behöver inte nödvändigtvis fira gudstjänst tillsammans men vi kan stötta i integrationsfrågor och bara mötas. Jag tror att det är viktigare än någonsin med alternativa strukturer i världen. Allt för mycket går i stuprör, delas upp och glider isär.

– Jag är tacksam över det här uppdraget.

Hade du någon tidigare erfarenhet av SKUT?

– Jag vikarierade som sjömanspräst sex månader 2009. Jag förstod att det är arbetsamt att flytta och komma in i nytt land och har haft en dröm sedan dess att jobba utomlands en längre period, och nu dök tillfället upp. Min man är amerikan och längtade också efter att bo i ett engelskspråkigt land.

– Jag har även suttit i SKUT-rådet för Stockholms stift så jag känner mig hemma. Det är en fantastisk organisation som bärs av alla viktiga ombud runt om i Sverige.

Vilka är de stora skillnaderna mellan en församling där och här?

– Den största skillnaden är nog just det, att det är ett frivilligarbete av ombud och att församlingarna mer fungerar som ”föreningar med styrelser” än territoriella församlingar. Man förstår vikten av engagemang och kunskap om hur man driver ideell förening. Förutom lön till kyrkoherde, organist och komminister som betalas från Sverige står föreningen för alla andra kostnader, så fundraising är jätteviktigt, vi är helt beroende av Lucia och julmarknaderna för att få ihop det.

Vad har ni för verksamhet?

– Gudstjänsterna är så klart viktiga, många har långt att åka och kommer bara på helgen. En torsdag i månaden möts 100 pensionärer för mässa och lunch, på tisdagar är det öppen förskola. Midsommar och nationaldagen är också viktiga. Sen har vi barn- och vuxenkör och konfirmandgrupp. Vi har också börjat med pilgrimspromenader varje onsdageftermiddag. Folk behöver komma samman, prata och röra på sig. Vårt kafé är öppet sex dagar i veckan. Där kan man köpa prinsesstårter och kanelbullar som vi bakar själva. Vi har också en svensk avdelning på Brookwood cemetery som vi sköter. Där ligger bland annat Daniel Solander begravd, lärjunge till Linné och med på James Cooks expedition till Australien och Nya Zeeland.

Vad är roligast med jobbet?

– Att möta människor i alla åldrar, och stilar och försöka identifiera vad vi ska göra härnäst. Det kräver flexibilitet och kreativitet. Det är rörligare och rörligare än hemma, men det gillar jag. Man måste nog ha en äventyrlig sida för ett sådant här jobb. Och en tro på vi växer även av det som är lite jobbigt.

MARLENE W ANTONSON

Nystart för adminträffarna

I höst börjar adminträffarna igen! Förutom fördjupning och uppfräschning av kunskaper blir det också en möjlighet att träffa andra administratörer och dela erfarenheter.

På programmet står: Svenska kyrkans färdplan för samverkan och digitalisering, Kanslistöd, Kyrksam och nyheter i K-bok, Microsoft 365 och Teams, diarieföring – begravningsverksamheten.

**14–15 oktober på stiftsgården Stjärnholm.
Anmälan senast 1/9.**

FOTO: KRISTIN LIDELL/IKON

Augusti

25–26/8 Blickfång undervisning

Årets tema för pedagogiska dagar är arbetet med skolan. Ämnesinriktade insatser och arbete med skolans värdegrund. Stiftsgården Stjärnholm. Anmälan senast 15/6.

September

11–13/9 Skaparhelg

Skapande verksamhet i stiftsgårdsanda i kyrkans *Skapelsetid*. En helg med hållbarhetsfokus för kropp, själ, ande och vår planet. Skriv- foto- eller återskapa i textil-kurs. På stiftsgården Stjärnholm. Anmälan senast 5/8.

18–19/9 Kurs för kyrk- och gudstjänstvärdar

Uppmuntran och inspiration för kyrk- och gudstjänstvärdar. Kursen ökar förståelsen av uppdraget och ger redskap för att kunna fungera som möjliggörare och generationsöverbyggande gudstjänstförnyare. Stiftsgården Stjärnholm. Anmälan senast 18/8.

Oktober

2–4/10 IKON ungledarutbildning

Temat för utbildningshelgen är *demokrati*. En fördjupning i tro, pedagogiska metoder och möjligheter. Hur lever vi

bland ungdomar i församlingen, i demokrati på riktigt? På stiftsgården Stjärnholm. Anmälan senast 10/9.

Utbildning för kyrkoråd i GDPR-frågor

Kyrkorådet är enligt dataskyddsförordningen ansvariga för att personuppgifter behandlas korrekt. Denna grundutbildning stärker kunskapen i GDPR-relaterade frågor. För förtroendevalda i kyrkoråd samt kyrkoherdar. 6/10, 8/10, 13/10 eller 21/10. Anmälan senast 4/9.

13–15/10 Godly Play, grundutbildning

Godly Play är lika mycket en berättarteknik som ett förhållningssätt. Nu erbjuder vi en grundkurs i Godly Play för dig som vill arbeta med metoden och fördjupa dig i förhållningssättet. Tre intensiva dagar med barnet och berättelsen i fokus. I Örebro. Anmälan senast 1/9.

Längre kurser

Konfirmationsläger 2027

Konfirmationstiden brukar beskrivas som ett minne för livet. En tid av stark gemenskap och många roliga upplevelser där livsfrågor som bl.a. kärlek, tro och liv får stå i centrum. Konfirmandlägret på Stjärnholm är uppbyggt kring tre läger; två veckoslutsläger i oktober och april och sedan ett långt sommarläger. Anmälan senast 1/9.

Livslångt lärande 26/27

Att växa i tro – teologiska och pedagogiska perspektiv på lärande och undervisning. Kursen ger kunskaper, verktyg och utrymme för reflektion som stärker församlingen i det pedagogiska arbetet. Anmälan senast 18/6.

Digitala träffar

Digitalt nätverk för beredskapsfrågor

Nätverket syftar till att företrädare för församlingar/pastorat och stift träffas för att diskutera beredskapsfrågor såsom beredskapsplaner, risk- och sårbarhetsanalyser och krigsplaceringar. För kyrkoherdar och handläggare i beredskapsfrågor. 11/6, 17/9 och 12/11.

Fokus konfirmand: 45 minuter om

Digitala lunchsamtal om viktiga frågor som rör konfirmandarbetet, exempelvis etiska riktlinjer och inkludering. Ingen anmälan, bara att logga in. 1/9, 1/10 och 10/11 kl. 12.

Digitala diakonisamtal

Öppet diakonisamtal där du kan lyssna, delta och ställa frågor om du vill. Målgrupp för samtalen är den som jobbar med, eller är intresserad av diakoni-frågor. Vi ses på Teams 8/9, 12/11 och 8/12 (och fysiskt 7/10).

Vildgåsens kall

TILL BISKOPSLIVETS MÅNGA högtidsstunder hör utan tvivel den årliga pingstpilgrimsvandringen; antingen som i år genom Sörmland med Vårfruberga klosterruin som mål, eller till Riseberga klosterruin i Närke – ibland längs Katarinaleden genom hagarna kring Vintrosa, Granhammars kyrkoruin och Knista, andra år med en båtetapp mellan Mälaren och Hjälmarens och vidare via Norrbyås och Närke pilgrimscentrum i Viby. Det är något alldeles sällsamt att med den korskrönta vandringsstaven jag fick i Botkyrka 2017 i handen sätta fötter och själ i rörelse på en och samma gång. Att vandra så är ju i allra högsta grad att röra sig i fler avseenden än det rent fysiska.

PÅ EN SÅDAN vandring går tankarna naturligt till den keltiska fromhetstraditionen och dess naturnära förhållnings-sätt, framvuxen i det brittiska örikets prunkande ytterkant, en miljö inte helt olik stiftets byvägar och skogsstigar. Klosteren saknade i regel murar, abboten uppfattades snarare som en andlig medvandrande än en katederundervisande dogmatiker, och hela tillvaron förstods som genomandad av Gud. Skogen, härden i spisen, det nybakade brödet och den vindlande vägen genom landskapet sågs alla som heliga. Gud talar i skapelsen, så där som han svarar Job ur stormen (Job 38).

KELTERNAS BILD AV Guds Ande, inte som en fridfull duva utan som en högljudd vildgås som driver flocken vidare,

är stark. Vildgåsens rop signalerar rörelse. Det ljuder inte ”Kom hit!”, utan ”Gå ut!”, ”Gå med Gud!”.

Den keltiska andlighetens kanske vackraste pilgrimsbild ges i en irländsk predikan från 600-talet, den så kallade Cambrai-homilian. Där talas om tre slags martyrium: det röda, att dö för sin tro; det gröna, att i tysthet besegra sina begär; och det vita, att lämna allt för Kristi skull. Just det vita martyriet är pilgrimens – att för en tid lämna det trygga och det egna, inte för att lida utan för att bli mottaglig. De keltiska munkarna som vandrade ut sade sig vara på väg för att finna ”platsen för sin uppståndelse”. Det är en bild att bära med sig en bit på vägen.

I PILGRIMENS ANDLIGA ränsel rymmer den gudsnära tacksamheten. Kelterna bad flitigt, inte främst vid fasta tider utan så att säga mitt i språnget: när de tände upp elden i spisen, kokade den närande gröten eller när de trötta samlades iorstugan efter dagens värv. Just denna tacksamhetens självklara basgång är så fint uttryckt i psalmen ”Må din väg gå dig till mötes”, Sv.ps. 730 den ofta sjungna irländska/keltiska sången, där vi tillsammans får tacka och be att vägen må gå oss till mötes, vinden vara vår vän, solen värma vår kind och regnet vattna själens jord – ja att Gud trofast må hålla dig och mig i sin hand.

Så att vi, likt vildgåsen, kan möta gryningsljuset med sång.

BISKOP JOHAN DALMAN

